

VICTORIA EUGENIA HENAO

DOAMNA ESCOBAR

**VIATA MEA ALĂTURI DE
PABLO**

Traducere din limba spaniolă
ANCA ELENA COMAN

LITERA
București

CUPRINS

<i>Prolog</i>	9
<i>Epigraf. Relația mea astrală cu familia lui Pablo Escobar</i>	15
Capitolul 1. Despărțirea finală	25
Capitolul 2. Încolțiți	47
Capitolul 3. Negocierea	79
Capitolul 4. Femeile lui Pablo	135
Capitolul 5. Pregătește-te să fii prima doamnă	219
Capitolul 6. Hacienda Nápoles pe care puțini o cunosc ..	251
Capitolul 7. Căutând o lume diferită de cea a lui Pablo ...	265
Capitolul 8. Războaiele prin care am trecut pentru că am fost căsătorită cu Pablo	295
Capitolul 9. Speranța efemeră din Mozambic	403
Capitolul 10. Argentina, o a doua șansă	417
Capitolul 11. Fantoma lui Pablo nu ne lasă în pace	449
<i>Epilog. Secretul pe care l-am păstrat ani întregi</i>	475

CAPITOLUL I

DESPĂRȚIREA FINALĂ

Au trecut 25 de ani de la momentul acela dureros și, de fiecare dată când mi-l amintesc, mi se pune un nod în gât. Este mijlocul lunii august 1993, iar eu, Pablo, copiii noștri, Manuela și Juan Pablo, și iubita fiului nostru, Andrea, stăm ascunși într-un loc cunoscut drept casa albastră. Eu și soțul meu știm că despărțirea finală va sosi mai devreme sau mai târziu, pentru că situația noastră nu mai poate continua. În ultimele zile, am tot amânat decizia și am căutat orice scuză, precum aniversarea mea de 33 de ani sau o posibilă vizită a familiei, pentru a evita inevitabilul. În acele zile, mai mult ca niciodată, moartea pândește după colț.

Casa albastră este situată în sectorul El Poblado, pe calea Las Palmas, și de acolo se poate vedea o priveliște frumoasă a orașului Medellín. Pablo sosise la începutul lunii august, scăpând pentru a mia oară de vânătorele feroce a autorităților și a dușmanilor săi, grupul clandestin persecutat de Pablo Escobar, Los Pepes, care era cât pe ce să-l localizeze într-una dintre cele trei ascunzători pe care le frecventa în sectorul Belén Aguas Frías, în comunele sud-vestice ale capitalei departamentului Antioquia.

Respect p... Dar noua ascunzătoare nu era întru totul gata și, de aceea, Pablo s-a încăpățânat să angajeze un muncitor care să zugrăvească pereții în albastru-deschis, culoare care-i plăcea foarte mult. Dorința ca ascunzătoarea să fie impecabilă și să miroasă a cămin l-a făcut să-și negligeze propria siguranță și să-și asume riscul de a permite ca un străin să lucreze timp de două săptămâni, pe când el stătea închis într-o cameră.

Pe atunci soțul meu rămăsese practic singur, căci armata sa odinioară puternică dispăruse. După ce a evadat din închisoarea Catedrala, în iulie 1992, dușmanii săi îi eliminaseră pe rând pe oamenii de încredere, iar alții, pentru a se salva, îl părăsiseră și se predaseră justiției. Acum conta pe Gladys și pe soțul ei, Grasul, un cuplu de încredere care ajuta la unele treburi ale casei, precum și pe Alfonso León Puerta, Angelito, unul dintre ultimii ucigași plătiți care-l mai însoțeau și care uneori îndeplinea rolul de bodyguard și de mesager.

Eu, Manuela, Juan Pablo și Andrea am ajuns la casa albastră legați la ochi, după ce am stat ascunși mai multe săptămâni într-un loc situat tot prin sectorul Belén Aguas Frías. După ce ne-am reunit în noul refugiu, am fost surprinsă când Pablo ne-a povestit cum fusese zugrăvită locuința.

– Pablo, ești nebun, cum să faci așa ceva, pentru numele lui Dumnezeu! a fost tot ce am putut să-i spun, iar el m-a privit râzând viclean.

Albastrul-deschis a fost întotdeauna o obsesie a soțului meu: așa era zugrăvită camera mică în care își petrecuse copilăria la ferma părinților săi din sectorul El Tablazo, municipiul Rionegro, în estul Antioquiei. Urmele de albastru-deschis încă se observau într-o cămăruță la intrarea în casă. Câțiva ani mai târziu, la sfârșitul anilor 1960, când membrii familiei Escobar Gaviria au sosit în cartierul La Paz de Envigado, unde aveam să ne cunoaștem, Pablo și-a zugrăvit camera în albastru-deschis, precum și rafturile cu rol de bibliotecă. Mai târziu, când avea deja foarte mulți

bani, a poruncit ca un sector al moșiei Hacienda Nápoles și un Jeep Nissan Patrol, în care obișnuia să se plimbe prin împrejurimile municipiului Puerto Triunfo, să fie vopsite în albastru-deschis. Firește, din dulapul său nu puteau lipsi mai multe tricouri și cămăși de aceeași culoare. Îmi amintesc, de asemenea, că îi plăceau la nebunie nuanțele de albastru-deschis din tabloul *La marina*, pictat de artistul Francisco Antonio Cano, din Yarumal, Antioquia, pe care eu îl cumpărasem și care a fost expus pe unul dintre pereții clădirii Monaco.

Casa albastră avea să fie ultima noastră ascunzătoare, la care se ajungea după ce treceai de două uși: prima, glisantă, se deschidea cu telecomandă și era verde-închis ca să semene cu arborii și cu vegetația. Odată intrat, vizitatorul nu putea să coboare din vehiculul său deoarece dădea nas în nas cu un câine ciobănesc german imens și cu un găscan furios cu penaj alb căruia îi spuneam Palomo. Potrivit lui Pablo, prezența aceluia animal la casa albastră se datora faptului că era mai periculos decât un câine și trebuia hrănit de la distanță, fiindcă era foarte irascibil. Grasul a cumpărat cu 30 000 de peso gânsacul, din piața negustorilor cu amănuntul din Medellín.

După ce treceai de ușa verde, de câine și de gânsac, se deschidea o a doua ușă mare, albastru-deschis, de trei metri înălțime. Locul acela era înconjurat de stâlpi cu sârmă ghimpată, care alcătuiau un fel de barieră pentru a împiedica pătrunderea eventualilor intruși.

Camera noastră era întunecată și urâtă și cuprindea un pat matrimonial cu noptiere de o parte și de alta și mai multe cărți, printre care *Cel mai vestit vânzător din lume* de Og Mandino; *Living, loving and learning* a lui Leo Buscaglia; și *Zonele tale eronate* de Wayne Dyer. Mai exista acolo și un text despre exerciții pentru memorie, pe care Pablo mi l-a dăruit și pe care l-am păstrat mult timp, pentru că dedicația scrisă era foarte amuzantă: „Pentru prostituța mea Victoria, care

Respectu-și amintește decât de mine“. Uneori, înainte să adorm, Pablo se așeza la marginea patului și eu citeam fraze pe care el le asculta în tăcere.

În general, mă culcam la miezul nopții, foarte obosită, dar mă trezeam încontinuu, speriată de teama și de senzația oribilă de a deschide ochii și de a vedea o pușcă îndreptată spre mine, așa cum se întâmplase de multe ori. Acest coșmar de a mă trezi speriată, de a nu putea să dorm profund avea să mă însoțească până în 2015, când am reușit să depășesc trauma, după mai bine de două decenii de lucrat intens cu specialiști din diverse domenii și refugii spirituale.

Între timp, după cum îi era obiceiul de ani buni, Pablo venea acasă în zori, aproape întotdeauna după ora patru dimineața. Dar, spre deosebire de alte vremuri, în care pierdeam nopțile cu afacerile sale sau cu femeile, fostul și puternicul șef al cartelului din Medellín trebuia să aștepte zorii pentru că îi venea rândul să-și păzească ascunzătoarea.

În timp ce soțul meu dormea profund, mă trezeam la șapte dimineața ca să-i fac baie și să-i dau de mâncare Manuelei. Apoi, pe la ora zece, îmi îndeplineam rolul de profesoară de spaniolă, pentru ca fetița, care pe atunci avea nouă ani și era în clasa a patra, să nu rămână în urmă la școală. Andrea o învăța matematică, geografie, istorie și estetică. Între timp, lui Juan Pablo îi erau trimise copii ale caietelor celui mai bun elev de la fosta lui școală, precum și o listă cu temele și exercițiile pe care trebuia să le facă la fiecare materie. Aceea a fost singura idee care mi-a venit ca să nu întrerup cu totul educația copiilor mei, căci de aproape șase ani nu mai merseseră la o școală normală.

Îmi amintesc că educația Manuelei și a lui Juan Pablo a devenit mai complicată în ziua în care Pablo m-a chemat la Hacienda Nápoles și m-a informat că, din motive de siguranță, nu se puteau întoarce la școală.

– E imposibil ce-mi spui, *mister*. Așa ceva nu se va întâmpla; educația copiilor noștri este mai presus de orice, i-am zis, dar răspunsul lui m-a lăsat fără argumente.

– Tata, îmi accepți decizia sau preferi să-ți vezi copiii dispăruți, răpiți ori morți?

Nici nu mă gândeam să opresc brusc studiile Manuelei și ale lui Juan Pablo și mi se părea o nebunie să accept că războiul ne lua singurul loc în care copiii mei puteau învăța și comunica cu tineri de vârsta lor. În acel moment, am fost foarte dezamăgită și i-am spus lui Pablo:

– *Mister*, împrumută-mi telefonul pe care-l ai instalat în jeepul tău, pentru că o să găsesc o soluție la problema asta.

Am sunat-o pe directoarea școlii de fete din La Paz și i-am cerut ajutorul, pentru că știam că avea relații și putea face în așa fel încât Manuela și Juan Pablo să studieze acasă, cu aprobarea Secretariatului de Stat pentru Educație din Medellín. Am prezentat documentele necesare și, într-o lună și jumătate, Manuela avea șase profesori care o învățau engleză, spaniolă, matematică, educație civică, teatru, canto și cultură generală. Am rezolvat cazul lui Juan Pablo cu mai mulți profesori care-mi predaseră la Liceul La Paz și au acceptat să vină la noi acasă să-i dea lecții la mai multe materii. Ei trebuiau să completeze la fiecare 15 zile fișele pe care le trimiteau la Secretariatul de Stat pentru a confirma progresele academice.

Cât timp am locuit în apartamente sau case, chestiunea era sub control, dar, când ne ascundeam, adică în cea mai mare parte a timpului, lucrurile deveneau foarte complicate și, de aceea, eu și Andrea trebuia să îndeplinim rolul de profesoare. Așa cum se întâmpla în casa albastră, unde aveam grijă să-i predau fetei mele o lecție pe zi.

După ce se termina ora de curs improvizată, pe la 11 ziua, mă duceam la bucătărie să-i pregătesc lui Pablo brunch-ul, care consta în mod invariabil din orez, ou prăjit, friptură de vită, felii de banane prăjite, turtă de mălai, salată – mai ales

de sfeclă, cu puțină roșie tăiată, lămâie și sare – și un pahar cu lapte, vital, după părerea lui, pentru întărirea oaselor. Pe lângă meniul zilnic, din când în când îi plăcea să mănânce porții mici de orez cu lapte, banană, terci cu lapte și turtă de mălai cu puțină brânză și unt.

Cu toate acestea, Pablo a avut grijă mai mereu cu mâncatul în exces și era atent să-și mențină greutatea, deși vanitatea îl făcea să o controleze într-un mod foarte ciudat: se trezea câteodată cu puțin timp înainte de prânz, scotea o sfoară dintr-un sertar, își măsura talia și făcea un nod la capăt; a doua zi repeta operațiunea pentru a vedea dacă nodul era tot în același loc sau trebuia ajustat. În ciuda obsesiei sale pentru greutate, era evident că, în această ultimă etapă a vieții sale luase proporții din cauza stresului și a singurătății.

Rutina lui Pablo continua apoi cu lectura ziarelor *El Tiempo*, *El Colombiano* și *El Espectador*, pe care Gladys sau Grasul ieșeau să le cumpere în fiecare dimineață; le răsfoia și era cu ochii pe ceas, ca să nu piardă știrile TV de la 12.30. Era foarte enervant, pentru că schimba întruna canalele, căci nu voia să piardă știrile despre el. În funcție de cât de grave erau știrile, eu și Pablo începeam să discutăm despre pașii pe care trebuia să-i facem cu privire la siguranța noastră și a copiilor noștri.

Pe atunci, războiul trecuse deja într-un plan secund, pentru că Pablo își pierduse capacitatea de a ordona atentate teroriste, iar acum aproape tot ce se spunea despre el avea legătură cu o a doua eventuală aducere a lui în fața justiției, cu condițiile de siguranță pe care le solicita, precum și cu garanția că noi aveam să fim exilați într-o altă țară.

Casa albastră avea un loc de parcare spațios, unde puteau fi parcate până la zece vehicule, dar, având în vedere numărul redus de vizitatori, a devenit un fel de zonă de recreere, un spațiu multifuncțional ce servea, în plus, drept teren de fotbal și de baschet. Dat fiind faptul că zilele erau lungi

și nopțile nesfârșite și având în vedere că n-aveam voie să ieșim, ne-am văzut obligați să inventăm o lume ideală. De aceea, destul de frecvent, și pentru a profita de soare, ne puneam costumele de baie și ne stropeam cu un furtun care avea presiune bună. Lui Pablo îi plăcea la nebunie să se bucure de acele clipe, deoarece se relaxa. Era un alt mod de a evada din realitatea noastră dură.

Rutina zilnică includea să-i țin oglinda ca să se bărbie-rească. Apoi îi făceam manichiura și pedichiura. Ei bine, în anii pe care i-am petrecut împreună ca o familie, am fost întotdeauna frizerul soțului meu. De multe ori i-am zis că știam persoane specializate care puteau veni la noi să-l tundă, dar nu a acceptat niciodată. Din fericire, Pablo avea o tunsoare bine definită, ușor de realizat. Îmi amintesc că, pe măsură ce eu tăiam, el își netezea părul cu un pieptăn negru și apoi lua între degete câteva fire pe care le considera de prisos și-mi spunea: „Taie aici, dragostea mea“. Trebuie să recunosc că rezultatul nu era cel mai bun și părul soțului meu părea tuns alandala, dar el se simțea bine așa.

Până în ultima zi în care am fost împreună și chiar și în cele mai groaznice momente, Pablo și-a păstrat un obicei, care a devenit o manie exasperantă: să facă baie și să se spele pe dinți aproape două ore. În fiecare zi. Nu exagerez. În tot acest timp, care părea o veșnicie, folosea ața dentară de mai multe ori, pentru fiecare dinte în parte, cât se poate de calm, iar apoi se peria de nenumărate ori cu o periută profesională pentru copii.

– *Mister*, nu mai fi atât de exagerat... două ore ca să faci baie și să te speli pe dinți este prea mult.

– Tata, trebuie să am mare grijă de ei, pentru că n-am posibilitatea de a merge la stomatolog... nu suport nici măcar gândul că m-ar apuca o durere de măsea.

Într-adevăr, Pablo n-a avut niciodată probleme cu dantura, însă eu da. S-a întâmplat o dată chiar în casa albastră, într-o zi când m-am trezit cu o durere groaznică de măsea. Era

obligatoriu să mă duc la doctorul meu stomatolog și, contrar voinței sale, soțul meu n-a avut de ales și a trebuit să accepte. Desigur, era foarte riscant să cobor în oraș, dar, în același timp, mi se părea un prilej bun să iau puțin aer, să văd lume, să privesc ceva diferit de cei patru pereți ai casei unde ne ascundeam.

Vizita la stomatolog în centrul comercial San Diego, în sud-estul orașului Medellín, le includea și pe Manuela și Andrea, care măcar pentru o vreme scăpau de izolarea aspră. Toate trei ieșeam din casă cu ochelari negri și șaluri și mergeam cu privirea în jos, ca să nu ne recunoască nimeni. Și în timp ce stomatologul și-a făcut treaba, Andrea s-a plimbat cu Manuela prin împrejurimi, amândouă foarte speriate. Senzația de neliniște din acele câteva minute de libertate era foarte puternică, deoarece aveam impresia că urma să fim răpite sau că cineva avea să ne atace. Nu puteam să stau liniștită nici măcar o secundă.

Nu greșesc când afirm că Manuela suferea cel mai mult din cauza izolării. Fetița voia să meargă la bunica Nora, la verișorii ei, la prietenele de la școală, să călărească, în fine, să facă lucrurile normale pentru un copil de vârsta ei, dar tatăl ei era strict în a ne ține departe de lumea exterioară, din motive de siguranță. Cu mici excepții, și doar când Manuela atingea limita disperării, Pablo accepta să o lase să se ducă în weekend la una dintre profesoarele ei.

Tocmai de aceea trebuia să ne străduim cu toții să-i facem micuței viața de zi cu zi mai ușoară. Una dintre ideile noastre a fost să lipim stele fosforescente pe tavanul camerei noastre, pentru ca Manuela să le vadă când se întindea în pat cu Pablo și cu mine. Ea era foarte drăgăstoasă, mai ales cu tatăl ei, și, din când în când, înainte să adoarmă, îi spunea: „Când nu pot să te văd sau când nu ești cu mine, tată, pot să te caut în stele privind cerul?”

După ce adormea, o mutam într-un fel de pat pliant, de lângă patul nostru. În felul acesta nu se simțea singură.

De asemenea, de multe ori, dimineața și când zbuciumul nimicea liniștea din casă, Manuela și Pablo mergeau în bucătărie să prăjească mortadela și o mâncau cu orez și Coca-Cola. Ea păstrează și astăzi obiceiul și, din când în când, roagă pe cineva care vine în vizită la Buenos Aires din Columbia să-i aducă aceeași mortadela, pentru că aici nu poți face rost de ea. Nu a uitat niciodată că o mânca bând suc cu tatăl ei.

Îmi amintesc că, odată, privind nopțile înstelate în casa albastră, am descoperit cu Manuela un astru albastru-cobalt, deosebit, care ieșea în evidență pe cer. 25 de ani mai târziu, aceea stea încă o însoțește pe fiica mea, oriunde s-ar afla; iar în nopțile ei de insomnie, în singurătatea balconului casei sale, cu durerea pe care o poartă în suflet, o caută întotdeauna ca să stea de vorbă cu Pablo.

Chiar dacă Pablo a fost întotdeauna foarte tăcut, simțeam singurătatea soțului meu. Se simțea la el o oarecare neputință pentru că rămăsese singur, fără nimeni în care să aibă încredere. Când trebuia să fugim din nou? Nu știam. Aveam doar foarte puține posibilități: să se predea – proces de negociere de care se ocupa unul dintre avocații săi, care avea legături directe cu procuratura și cu câțiva funcționari ai guvernului președintelui César Gaviria – și noi să părăsim țara.

În acele zile de incertitudine, Pablo mi-a spus că se gândea să facă demersurile necesare pentru a o aduce pe mama lui, pe care nu o mai văzuse de multe luni și de care îi era dor. Era vorba despre o operațiune riscantă și trebuia să o aducă legată la ochi, dar s-a încăpățânat să o realizeze împreună cu vreo doi oameni de absolută încredere, începând, în același timp, să pregătească o cameră în casa albastră pentru a o găzdui.

În cele din urmă, a sosit și a adus mai multe feluri de mâncare, pe care le-am savurat cu plăcere. Apoi au trecut mai multe ore în care am vorbit despre diverse subiecte, după care Pablo a spus: